Asutatud 1908 veebruar 2004 Nr. 19

Peterburi Teataja

Peterburi Eesti Kultuuriseltsi, Jaani koguduse ja Jaani Kiriku Fondi väljaanne

Armsad eestlased Peterburis ja mujal Venemaal.
Tervitan ja õnnitlen teid Eesti Vabariigi 86.aastapäeva puhul.
2004 – Eesti Lipu aasta – kätkeb endas hulgaliselt tähtpäevi, mis kõikidele eestlastele olulised ja südamelähedased. Tähistagem neid teadmises, et väikese rahva rikkus seisneb tema ajaloolises kogemuses ja usus tulevikku. Kandkem ikka sini-must-valget oma südames!

Karin Jaani
Eesti Vabariigi
Suursaadik Venemaal

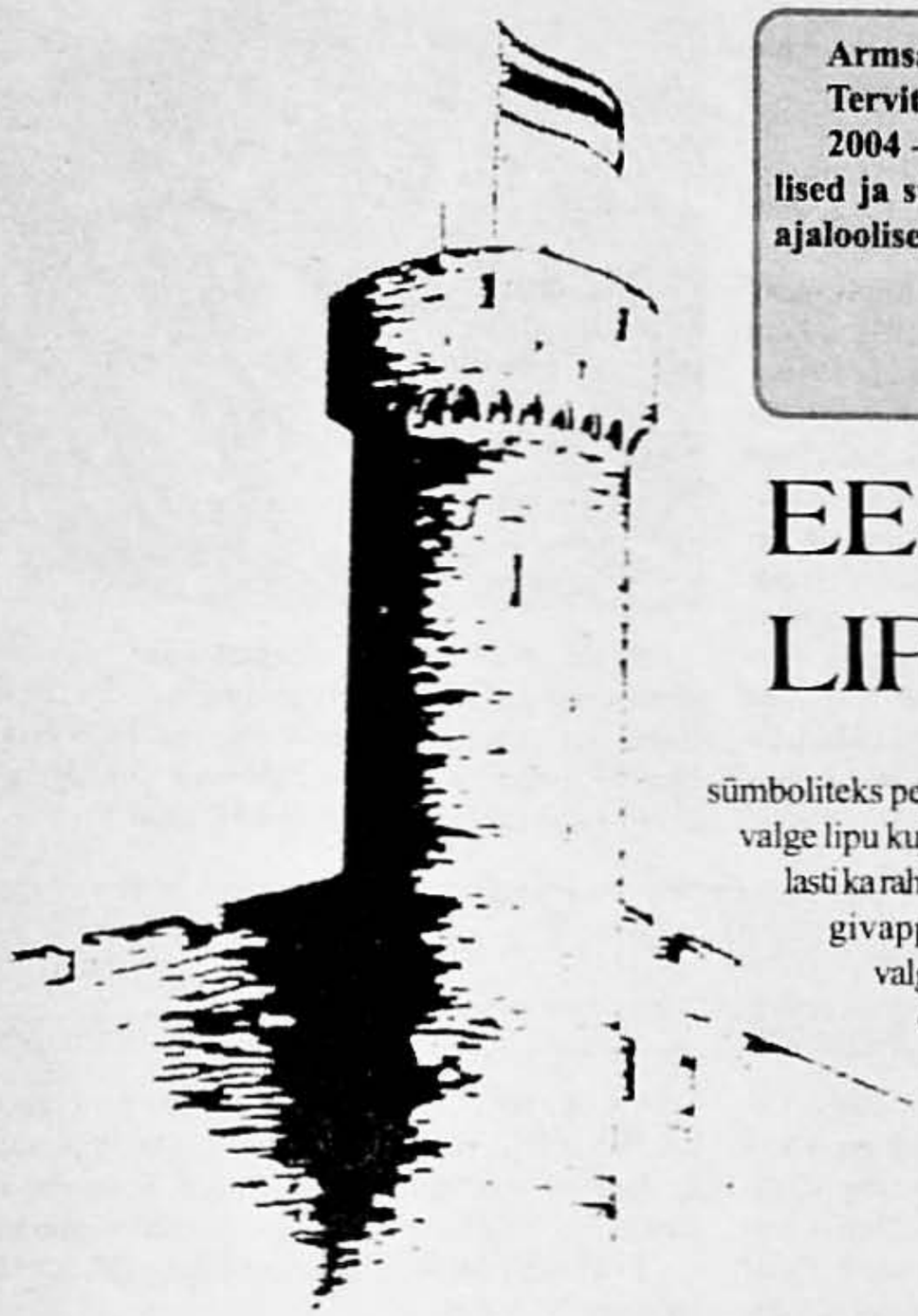

EESTI SINI-MUST-VALGE LIPP 120

Tartu rahu 84.aastapäeva tähistamisel Tartus kuulutati välja Eesti lipu aasta. Pidulikul üritusel esinesid päevakohaste sõnavõttudega president Arnold Rüütel, riigikogu spiiker Ene Ergma ja peaminister Juhan Parts. Ajaloolise Tartu rahu allakirjutamise saali olid kogunenud Eesti valitsusasutuste ja Tartu linna esindajad. Pidulikkust lisasid Eesti üliõpilasorganisatsioonide lipud ja auvalve. Kõigile kohalolijaile kingiti peaminister Juhan Partsi poolt mälestuseks Eesti lipu kujutisega rinnamärgid. Tänavu 4.juunil möödub 120 aastat sini-must-valge lipu õnnistamisest Otepääl. Valitsuse ettepanekul on tööd alustanud lipu-aasta komisjon.

Sini-must-valge värvikolmik on niivõrd kokku kasvanud eesti rahvaga, et ta on saanud üheks kõige tähtsamaks ja armastatumaks rahvuslikuks sümboliks. Igal rahval on oma rahvuslikke sümboleid. Eesti rahval on nendeks sümboliteks peale sini-must-valge lipu kujunenud kindlasti ka rahvushümn ja riigivapp. Sini-must-valge värvikolmik on olnud meie rahva iseolemise, iseteadvuse, võitlusvaimu, vabaduse ja ühistunde nähtavaks ja siduvaks teguriks.

Sini-must-valge värvikombinatsiooni idee sündis eesti ärkamisaja vaimust Tartus 29.septembril 1881.aastal "Vironia" seltsi (praegu Eesti Üliõpilaste Selts) asutamiskoosolekul.

1884.aasta kevadel valmistas vilistlase Dr. K.A.Hermanni abikaasa Paula Hermann, Emilie Beermanni ja Miina Hermanni (Miina Härma)kaasabil EÜS-ile suuremõõtmelise siidiriidest sini-must-valge lipu. Kuna selle lipuga Tartus esinemine oli keelatud, sõideti Otepää kirikuõpetaja B.Sperrlingki kutsel Otepääle, kus lipp õnnistati 4.juunil 1884.aastal. Osa võtsid 16 üliõpilast ja 6 vilistlast. Õnnistamistalituse pidas vilistlane Rudolf Kallas, Valga koguduse õpetaja. Talituse lõpulauluna lauldi "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm". Talitusel valitsenud meeleoludest ja sõnavõttudest võis välja lugeda, et õnnistamistalitus oli tegelikult lipu pühitsemine eesti rahva eesmärkidele ja ideaalidele s.t. eesti rahvale. Seda kinnitavad mitmed lipu all antud tõotussõnad nagu "Isamaa sa helde püha, kuule meie palve iha, meid su hoidjaks pühitse" (P. Hellat). Lipp toodi tagasi Tartusse, kus teda hoiti EÜS-i ruumides.

20.sajandi esimesel aastakümnel süvenes ja levis sini-must-valge rahvuslik tähendus, 1.novembril 1905.aastal Tartus toimunud suures rongkäigus oli ajalooline sini-must-valge lipp väljas ning tal oli kindlalt väljakujunenud rahvuslipu tähendus. 1910.a. VII laulupeo eelõhtul ehiti Tallinnas maju rahvuslike lippudega, kuid kohe tuli võimuesindajatelt karm käsk lipud maha võtta.

Petrogradis 1917.a. märtsis toimunud suurel eestlaste meeleavaldusel ja rongkäigul, kus nõuti Eestile autonoomiat, oli juba kasutusel paljude eesti organisatsioonide ja eesti sõjaväelaste rühmituste sini-must-valgeid lippe. See rongkäik avaldas sellist mõju vene ajutise valitsuse peale, et Eesti ainukesena paljudest teistest Venemaa vähemusrahvustest sai ka autonoomia. Sellel ajal hakkasid paljud eesti sõjaväelased kui ka eraisikud kandma rahvusvärvides märke, peamiselt lindikese kujul, ohvitseri tunnusmärgi juures.

24.veebruaril 1918.a. kuulutati sini-must-valgete lippude lehvides välja esimene iseseisvuse põhidokument – Eesti Maapäeva Vanematenõukogu "Manifest kõigile Eestimaa rahvastele". Alanud Saksa okupatsioon surus lipuvärvid küll mõneks ajaks jälle põranda alla, kuid 21.novembril 1918.aastal tunnistas Eesti Vabariigi Ajutine Valitsus sini-must-valge lipu Eesti riigilipuks.

Üheks suuremaks pidulikuks sündmuseks I Eesti Vabariigi ajal kujunes sini-must-valge lipu sissepühitsemise 50.a. juubeli tähistamine Tartus ja Otepääl 2. ja 3.juunil 1934.aastal.Pärast pidustusi anti ajalooline lipp hoiule Eesti Rahva Muuseumisse.

1935.aastal käivitati laialdane Eesti lipu aktsioon.Seati eesmärgiks,et lisaks valitsusasutustele ja organisatsioonidele heisataks ka igas kodus tähtpäeval Eesti lipp.

Asutati Eesti Lipu Toimkond,kes andis juhiseid lipu muretsemiseks, paigutamiseks ja kasutamiseks.Ettevõtmine seostus üleüldise kodukaunistamise kampaaniaga ja suunas üldsuse tähelepanu vajadusele kaunistada kodud rahvuslippudega.

Pärast Eesti okupeerimist ja Nõukogude Liidu koosseisu liitmist 1940.aastal asendas võõrvõim Eesti riigi sümbolid enda omadega. Eesti lipu heiskamist ja alleshoidmist peeti süüteoks, mille eest nii mõnigi inimene sattus vangilaagrisse või pidi jätma oma elu. Välis Eesti organisatsioonide ja seltside teeneks tuleb pidada Eesti rahvuslipu auseeshoidmist nendel rasketel aegadel. Just paguluses tähistati 1984.aastal Eesti lipu 100.aastapäeva. Aastakümneid kestnud vaimsest survest ja terrorist hoolimata ei kadunud rahva mälust talle püha sini-must-valge värvikombinatsioon. Selle ilmseks tõestuseks on Eesti 1980.aastate lõpu "laulev revolutsioon", mille iga sündmust kaunistasid rahvusvärvid. Rahvushümni "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" pidulike helide saatel ja tuhandete inimeste kaasaelamisel, taasheisati 1989.aasta 24.veebruari varahommikul Pika Hermanni torni sini-must-valge rahvuslipp.

Jüri Trei

Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiiv DIGAR (S)

KONSTANTIN PÄTS 130

Tänavu tähistame Konstantin Pätsi 130.sünniaastapäeva.Sel puhul on MTÜ Konstantin Pätsi Muuseumi hoolekogu (K.Arjakas) ja muuseumi juhatuse(E.Lees) eestvedamisel,lisaks igaaastasele traditsioonilisele mälestustseremooniale Tallinna Metsakalmistul, otsustatud korraldada Eesti Teaduste Akadeemia majas ajalookonverents,kuhu on palutud esinema P. Tulviste, J. Ant, I. Jalas, P. Pillak, H. Runnel, M. Graf, jt.Ürituste programmis on samuti K. Pätsile pühendatud juubelinäituse avamine TPÜ Akadeemilises Raamatukogus.

Konstantin Päts sündis 23.veebruaril 1874.a. Tahkuranna vallas, Pärnumaal. Hariduse omandas 1887. kuni 1893.a. Riia vaimulikus seminaris ja 1893.-1894.a. Pärnu gümnaasiumis. Õppis alates 1894.a. Tartu ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetas 1898.a. cand. jur. astmega. Teenis 1898.-1899.a. vabatahtlikuna 96. Omski jalaväe rügemendis Pihkvas. Tegutses 1900.-1901.a. Tallinnas vandeadvokaadi J. Poska abina ja 1901.-1905.a. ajalehe "Teataja" väljaandjana ja toimetajana. Samal ajal oli edumeelse eesti erakonna juhtivaid tegelasi võitluses sakslastega Tallinna linnavalitsuse valimistel detsembris 1904.a., mille tagajärjel Tallinna linnavalitsus läks eestlaste kätte. Töötas 1904.-1905.a. Tallinna linnanõunikuna ja 1905.a. Tallinna linnapea abina. 1905.a. sündmuste tagajärjel oli maapaos Helveetsias ja 1906.-1911.a. oli Peterburi töölisnõukogu manifesti ajalehes "Teataja" avaldamise pärast vangis Peterburi "Krestõ" vanglas. Oli 1911.-1916.a. "Tallinna Teataja" toimetaja ja 1916.-1917.a. Vene sõjaväes Tallinna inseneriväeosa adjutant, kindluschituse valitsuse juriskonsult ja kindluse staabi mobilisatsiooni-osakonna ülema abi. 1917.a. Eesti rahvusväeosade loojaid ja Eesti Sõjaväelaste Üldkomitee esimees. Maavalitsuses töötõrke õhutamise pärast oli 1917/18.a. vangis enamlaste käes ning vabanemisel põranda all kuni enamlaste võimu lõpuni. Oli 1918.a. Päästekomitee liige ja organiseeris Saksa okupatsioonivõimude vastu passiivset boikotti ning õhutas opositsioonilist liikumist, pidades elavat kirjavahetust Eesti Ajutise Valitsuse Peterburis viibiva esindusega. Juunist 1917.a. kuni novembrini 1918.a. oli ühe protestkirja pärast Saksa okupatsioonivõimude käes vangis . Veebruaris 1918.a. esimene Eesti pea- ja siseminister, 1918.-1919.a. pea- ja sõjaminister, 1921.-1922.a. Riigivanem, 1922. kuni 1923.a. Riigikogu esimees, 1923. kuni 1924.a., 1931.-1932.a., 1933.-1934.a. ja 1934.-1937.a. Riigivanem, 1937.a. kuni 1938.a. Riigihoidja ja alates 1938.a. Eesti Vabariigi President. Harju Panga asutajaid ja 1919.a. esimees, 1920.-1921.a. ja alates 1924.a. Tallinna Börsikomitee esimees. Valiti Fenno-Ugria komitee nõukogu esimeheks. 1924.a. Eesti-Vene Kaubanduskoja asutajaid ja esimees, 1925.a. Kaubandus-tööstuskoja asutajaid, esimees, kindlustus- ja pangasektsiooni liige ja alates 1935.a. koja aunõunik. Alates 1935.a. oli tegev riigimajandusnõukogus, rahvakultuuri- ja rahvaharidusnõukogu loomisel ja Eesti Olümpiakomitees. Teenete eest riigi rajamisel valiti Tartu ülikooli poolt 1928.a. õigusteaduse audoktoriks – dr. jur. h. c. Omas Vabadusristi I/l ja III/l ning palju välismaa kõrgemaid aumärke.

Peale NSV liidu okupatsiooni vabastati ametist,vahistati ja küüditati koos perega NSV Liitu,suri Buraševo vanglas, Kalinini oblastis 18.jaanuaril 1956.a.President Konstantin Päts maeti auavaldustega ümber Tallinna Metsakalmistule 1990.aastal.

JOHAN LAIDONER 120

Johan Laidoner sündis 12.veebruaril 1884.a.Vardja k. Viiratsi vallas Viljandimaal. Hariduse omandas Viljandis, Vilnos ja Peterburis. Astus 1901.a. Kaama jalaväerügementi ja saadeti sealt 1902.a. Vilno sõjakooli, mille lõpetas 1905.a. Määrati teenistusse 13.ihukaardiväe grenaderide Erivani rügementi. Astus 1909.a. Nikolai kindralstaabi akadeemiasse Peterburis, mille lõpetas 1912.a. Maailmasjõja puhkedes teenis Kaukaasia sõjaringkonna staabis ja sõjast võttis osa III Kaukaasia korpusega, teenides 1. Kaukaasia kütirügemendis kompaniiülemana,

21.diviisi staabis vanemadjutandina, lääne-väerinde staabis luureosakonna ülema abina, Kaukaasia grenaderidiviisi staabiülemana ning 62.diviisi staabiülemana. Eesti rahvusliku diviisi formeerimisel 1917.a. määrati Laidoner I Eesti diviisi ülemaks. Organiseeris Eesti sõjaväge kuni veebruarini 1918.a., mil enamlased likvideerisid Eesti rahvusliku sõjaväe. Täitis Eesti Ajutise Valitsuse ülesandel sõjaväe esindaja kohustusi Venemaal ja nimetati hiljem Eesti saadikuks Soome. Vabadussõja algul kutsus ja tõi Eesti Ajutise Valitsuse esindajana Briti laevastiku Liibavist Eesti vetesse. Määrati detsembris 1918.a. operatiivstaabi ülemaks ning nädal hiljem Sõjavägede Ülemjuhatajaks,olles sellel ametikohal Vabadussõja lõpuni. Ülendati 1919.a. kindralstaabi kindralmajoriks ja 1920.a. kindralstaabi kindralleitnandiks. Lahkunud sõjaväe teenistusest, valiti 1920.a. Riigikogusse ja, olles I, II ja III Riigikogu liikmeks, oli rahandus-, eelarve-, välis- ja riigikaitsekomisjoni esimees. 1924.a. 1.detsembri mässukatse puhul kutsuti uuesti Sõjavägede Ülemjuhatajaks, kus teenis kuni jaanuarini 1925.a. Oli alates 1920.a. Eesti Valitsuse esindajaks Rahvasteliidus. Tegutses 1925.a. Rahvasteliidu esindajana Mossulis Iraagi piiritüli puhul Inglismaa ja Türgimaa vahel. Genfis 1932.a. peetud relvastuse piiramise ja vähendamise konverentsil oli Eesti delegatsiooni juhataja, valiti maaväekomisjoni esimeseks abiesimeheks ja juhatas ekspertide komitee tööd. Kutsuti 1934.a. taas Sõjavägede Ülemjuhatajaks. Ülendati 1939.a. kindraliks. Oli 1930.-1932.a. Eesti Spordi Keskliidu esimees ja hiljem Eesti Olümpiakomitee esimees. Valiti 1928.a. Tartu ülikooli poolt õigusteaduse audoktoriks – dr. jur. h. c. Omas Vabadusristi I/l ja III/l, Kotkaristi 1.kl. ja Eesti Punase Risti 1.järgu teenetemärke, Valgetähe teenetemärgi erisuurpaela ja Suur-Briti, Prantsusmaa, Rootsi, Poola, Soome, Läti, Leedu ja Vene kõrgemaid au- ja teenetemärke.

Peale Eesti okupeerimist küüditati koos abikaasaga NSVLiitu.

1941.aastal arreteeriti, suri 13.märtsil 1953 Vladimiri vanglas.Vladimiri vangla kõrval asuva linnakalmistu väravale paigutati 1999.a. Eesti esindajate poolt Laidoneri 115.sünniaastapäevaks mälestustahvel.

Kindral Johan Laidoneri Selts ja Viljandi linn rajavad Lossimägedesse Vabadussõja legendaarse juhi kindral Laidoneri ratsamonumendi. Mälestusmärk on ühtlasi kummardus sajale tuhandele eestlasele,kes Vabadussõjas võitlesid ja kellest paljud langesid. Kindral Johan Laidoneri Selts on ausamba püstitamiseks käivitanud ülemaalise korjanduse.Seltsi pöördumises on öeldud:"Aita Sinagi luua see väärikas teos! Iga annetus loeb,ükskõik kui suur või väike!...Kõikide annetajate nimed talletatakse ajaloole.Kõik annetajad on oodatud mälestussamba avamisele.

Kindral Laidoneri ratsamonumendi avamine ja pühitsemine toimub Võnnu lahingu 85.aastapäeval-22.juunil 2004.a.Viljandis.

J.Põllu

Annetused palume kanda Kindral Johan Laidoneri Seltsi arveldusarvele 22 101 176 97 95 Hansapangas märkega"Kindral Laidoneri mälestuseks".

Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiiv DIGAR (S)

KROONLINN 300

Tänavu tähistame Kroonlinna 300.aastapäeva. See väike saareke on olnud paljude eestimaalaste ja eestlaste koduks. Nimetagem siinkohal admirale A. Krusensterni ja F. Bellingshausenit, luuletaja L. Koidulat, heliloojat M. Härmat jt. Kroonlinnas tegutses kaks eesti kogudust, koolid, seltsid. Eestlaste arv sellel väiksel saarel oli 1850.aastal üle 5000-de inimese ja aastaks 1913 oli kahanenud 1300-ni.

Kroonlinn ehk Kronstadt asub väikesel, umbes 15 ruutkilomeetri suurusel Kotlini saarel (soome keeles Retusaari) Soome lahes, paarikümne kilomeetri kaugusel Neeva jõe suudmest. Saareke oli tuntud juba kaubateel varjaagide ehk viikingite juurest kreeklaste juurde, sellele linna rajamise au kuulub aga keiser Peeter Esimesele.

Kindlusest sünnib linn

Käimas oli Põhjasõda, esialgu puudus Venemaal veel laevastik ja merd valitsesid Rootsi sõjalaevad. 1703. aastal alustas Peeter I rootslastelt vallutatud Neeva suudmealale uue kindluse ja tulevase Vene impeeriumi pealinna Sankt Peterburgi rajamist. Suurtel sõjalaevadel võimaldas juurdepääsu rajatava linnani ainult kitsuke faarvaater Kotlini saarest lõunas. Laevatee kontrollimiseks ehitati kõigepealt fort Kronschloss, mille suurejooneline avamine ja pühitsemine toimus 1704. aasta 7. (uue kalendri järgi 18.) mail. Seda daatumit loetaksegi Kroonlinna asutamisajaks. Kui nüüd Rootsi laevastik üritas suvel taas purjetada Neeva suudmesse, et seal oma vägedele toetust osutada, siis avastasid nad üllatusega merest kerkinud kindluse, kust avati suurtükituli - rootslastel tuli tagasi tõmbuda. Järgnevalt kujundati Soome lahte Peterburi merepoolseks kaitseks terve kindlustussüsteem, mis koosnes tervest hulgast otse merest kerkivatest fortidest ja Kotlini saarel asuvast kindlustatud linnast, mida alates 1723. aastast hakati nimetama Kronstadtiks ehk siis "krooni linnaks". Esialgu puidust ja mullast rajatud kindlustusi kahjustasid suured üleujutused - 1824. aasta novembris hävitas üleujutus kindlustused praktiliselt täiesti. Seejärel hakati ehitama juba põhiliselt kivist ja tellistest ning need rajatised on suures osas tänaseni säilinud, nagu ka XX sajandi alguses püstitatud betoonist ja terasest kindlustused. Alles 1957. aastal kaotas Kroonlinn kui kindlustus oma sõjalise tähtsuse.

Linn ja sadam

Koos kindlustustega hakati Kotlini saarele ehitama sadamat ja linna. Osa elanikkonnast toodi siia Peetri käsul väevõimuga - nii aadlikud kui ka kaupmehed ja töölised. Linn ehitati rangelt plaanipärasena, kus tänavad risturvad täisnurkselt. Esialgu ehitati kivist ainult administratsioonihooned ja kasarmud. Elamud olid puidust, suurte üleujutuste ja tulekahjude tõttu ei ole neist aga ühtegi tänaseni säilinud. Laevaehituseks ja -remondiks rajati dokid ja kanalite süsteem. Aastatel 1719-1752 ehitati esimene äravooluga kanal-dokk, mis kannab Peeter I nime. Kui tol ajal võttis tavaliselt doki veest tühjendamine aega mitu nädalat, siis Kroonlinna loomuliku äravooluga dokk tühjenes kõigest 24 tunniga. Doki neli kambrit mahutasid korraga kümme tolle aja kõige suuremat sõjalaeva. Edaspidi ehitati veel mitu suurt dokki, mis osaliselt on kasutusel praegugi. Kroonlinn on olnud üheks Venemaa laevastiku tähtsaimaks baasiks. Siit alustati suuremaid Vene mereekspeditsioone: ümbermaailmaretki, sõite Vene-Ameerikasse, Arktikasse ja Antarktikasse. Kroonlinnas on elanud, õppinud ja teenistuses olnud palju tuntuid meresõitjaid, sealhulgas ka Eestist pärit admiralid Krusenstern ja Bellingshausen. Adam Johan (venepäraselt Ivan Fjodorovitsh) von Krusenstern (sünd. 1770 Hagudis, surn. 1846 Kiltsis) juhatas aastatel 1803-1806 esimest Vene ümbermaailmareisi. Fabian Gottlieb ehk Faddei Faddejevitsh von Bellingshausen (sünd. 1778 Saaremaal, surn. ja maetud 1852 Kroonlinnas) võttis kartograafina osa Krusensterni juhitud ümbermaailmareisist ja juhatas ise ümbermaailmareisi aastatel 1819-1821, kus uuriti Antarktikat ja avastati mitu saart. Jungana võttis Krusensterni ümbermaailmareisist osa ka Otto (Jevstafjevitsh) von Kotzebue (sünd. 1878 Vardi mõisas Nissi kihelkonnas, surn. 1846 Tallinnas), kes aastatel 1815-1818 ja 1823-1826 juhatas ise kaptenina kahte ümbermaailmareisi, mille käigus pandi alus Vaikse ookeani okeanograafilisele uurimisele, avastati Tuamotu, Marshalli ja Samoa saarestikud.

Kroonlinn oli tuntud kaubasadamaks, samuti läksid siit teele postilaevad ja reisijad Euroopa sadamatesse. XIX sajandi alguses käis läbi Kroonlinna 60% Venemaa ekspordist ja 40% impordist. Hiljem suundusid laevad otse Peterburgi ja Kroonlinn jäi põhiliselt metsa väljaveo- ja söe sisseveosadamaks. Nõukogude võimu ajal toimis Kroonlinn sõjalaevastiku sadamana, kuhu teistel laevadel asja polnud. Sõjalaevastiku baasina on Kroonlinn küll tänaseni kasutusel, kuid minetanud kaasaegses globaalstrateegias oma senise tähtsuse.

Vaatamisväärsused

Kroonlinnas asub Venemaa nullpunkt, millest kaardistamisel arvestatakse kõiki kõrgusi, mida märgitakse kas siis merepinnast allpool või kõrgemal olevaks. Nullpunkt on kindlaks määratud Läänemere nivoopinna pikaajalise vaatluse tulemusel. Kroonlinna nullist ei arvestata mitte ainult maiseid kõrgusi, vaid ka kosmoselaevade lennukõrgust.

Läbi aegade on Kroonlinnas tegutsenud hulgaliselt pühakodasid, eelkõige muidugi õigeusukirikuid. 1918. aastaks loendati neid võrdlemisi väikesel saarel üle kahekümne. Huvitav on täheldada, et Kroonlinna aukodanik N. A. Turkin ostis 1737. aastal ehitatud ja seinamaalingutega kaunistatud endise inglise kogukonnale kuulunud kiriku ning kinkis selle 1902. aastal Kroonlinnas elanud eestlastele-õigeusklikele. Kroonlinnas elanud eestlastest, soomlastest ja rootslastest luterlastel oli oma ühine kirik, sealsamas läheduses tegutses veel saksa evangeelne-luteriusu kirik. 1903. aastal alustati Merekatedraali ehitamist, mis mahutab korraga 5000 inimest. Arhitekt V. A. Kosjakov on kasutanud eeskujuna Konstantinoopoli Püha Sofia kirikut. Võimas kirikukuppel ja sellel varem kõrgunud rist, mille punamadrused revolutsioonipäevil kuulipildujaga alla tulistasid, oli näha kaugele merele ja kasutusel orientiirina. Meremeeste annetustega püstitatud kirik on seestpoolt kaunistatud mereteemaliselt: kuppel kujutab mere kohal laotuvat tähistaevast ja põrandale laotud mosaiigist võib leida kõikvõimalikke mereelukaid. Kahjuks on nõukogudeaegne ateismipoliitika hävitanud peaaegu kõik kirikud: need on kas lõhutud või ümberehitatud ja kasutusel profaanhoonetena. Ka Merekatedraal on praegu osaliselt muuseum ja osaliselt kontsertsaal-kino. Katedraali taastamiseks puudub Venemaal raha. Hiljuti püüti küll kuplile uut risti paigutada, kuid läbiroostetanud katusele ei õnnestunud seda kinnitada. Parkiderohkes Kroonlinnas on rohkesti mälestusmärke, eelkõige muidugi meremeestele aga ka revolutsiooni- ja sõjakangelastele. 2000 a. 29. aprillil avati Kroonlinnas mälestustahvel Lydia Koidulale, kes elas siin, tõsi küll erinevates korterites, oma elu kolmteist viimast aastat.

Tänapäeva Kroonlinn

Nõukogude ajal oli ligikaudu 40 000 elanikuga Kroonlinn rangelt suletud mereväebaas, kuhu tavainimesel või turistil juurdepääs võimatu. Kuigi strateegiliselt juba ammu oma tähtsuse minetanud, avati Kroonlinn külastajatele tavalistel alustel alles käesoleva aasta alguses. Nüüd plaanitsetakse siia tollivaba tsooni ja suure kaubasadama loomist, et seni läbi Baltimaade või Soome tulevad praamiveosed otse Venemaale jõuaksid. Samuti tahetakse siia meelitada Läänemerel purjetajaid ning välisturiste. Kroonlinn, mis küll praegu administratiivselt osa Peterburist, on sõlminud sõpruslepingud mitmete Euroopa linnadega: Touloniga Prantsusmaal, Pilaga Poolas, Mühlhauseniga Saksamaal, Kotkaga Soomes, Nordborgiga Taanis, Oxelösundiga Rootsis, Narva-Jõesuuga. Plaanis on panna käima laev Kroonlinna ja Narva-Jõesuu vahel.

Juba pikemat aega ühendab Kotlini saart põhjapoolt mandriga tamm, mida mööda jõuab autoga Peterburist Kroonlinna ligikaudu tunniga. Tamm on osa suuremast projektist, mis peaks ühendama saare mandriga ka lõunapoolt. Ühtlasi peaks tamm kaitsma Peterburi suurte sügistormide eest, mis tõstavad Neeva veetaset ja põhjustavad üleujutusi. See kava on aga leidnud keskonnakaitsjate poolt tugevat kriitikat. Praeguseks on tammi ja merealuse tunneli ehitustööd seiskunud - seda mitte küll keskonnakaitsjate nõudel, vaid rahapuudusel. Eks tulevik näitab, kas sellest suurejoonelisest projektist mingit asja saab. Lisaks Kroonlinna ajaloolistele vaatamisväärsustele äratab pooleliolev, aga juba lagunev gigantne sünnitis tähelepanu praegugi.

Peep Pillak

Uudised

EESTI KEELE PÄEVAD PETERBURIS

19-22.veebruarini korraldab Eesti Vabariigi Haridus-ja Teadusministeerium koostöös Peterburi Ülikooli filoloogiateaduskonnaga Eesti keele kabineti avamise. Ühtlasi külastatakse lektor Maarja Heina eesti keele tundi ja kohtutakse Peterburi Ülikooli eesti keelt õppivate üliõpilastega.Avamisele on palutud Eesti Vabariigi suursaadik Venemaal,Karin Jaani.Eesti delegatsioon osaleb EV 86.aastapäeva vastuvõtul Peterburi Eesti Peakonsulaadis. Külastatakse Peterburi Jaani kirikut,kus kohtutakse kohaliku Eesti Seltsi ja Jaani kiriku koguduse inimestega, kuulatakse Eesti keele päevale pühendatud ettekandeid Mati Ereltilt,Jüri Valgelt,Maire Raadikult, Raili Poolilt jt.

Veronika Mahtina

TALLINK AVAB LIINI HELSINGI-TALLINN-PETERBURI

Vastavalt Tallink Grupi ja Peterburi terminali "Morskoi vokzal" vahel allkirjastatud kokkuleppele alustab Tallink regulaarseid reise liinil Helsingi-Tallinn-Peterburi juba aprillis. Peterburi linn rentis "Morskoi vokzali" kompleksi Tallinkile 10 aastaks, kusjuures Tallink kohustus investeerima 3 miljonit dollarit terminali rekonstrueerimiseks.

Jüri Trel

RAHVUSVAHELINE NAISTE KONVERENTS PETERBURIS

Jaanuari lõpupäevil osales suur grupp eesti naisaktiviste Peterburis toimunud rahvusvahelisel naiste konverentsil, mille teemaks oli "Piiriületav koostöö".

Toimusid diskussioonid teemadel naised poliitikas, naiste koostöö, naine kui liider, kui võim on naiste käes, jne. Diskussioonis osalesid Eesti Riigikogu liikmed Siiri Oviir, Siiri Sisask, Margi Ein, tuntud Peterburi naiskirjanik Jelena Tontshu, eesti ajakirjanikud Ene Hion, Marianne Mikko, Natalia Malleus, Reet Valing jt. Konverentsil esitati andmed naiste kohta, kes on valitud parlamentidesse. Kõige rohkem naisi on Rootsi parlamendis Rikstagis – 45%, Soome Eduskunnas 37%, Eesti Riigikogus 18%. Kõige vähem naisi on valitud Venemaa parlamenti, kus Riigiduumas on 6,6% naisi.

Eesti naisdelegatsioon külastas EV Peakonsuaati Peterburis ja tutvus Peterburi Jaani kiriku olukorraga. Eesti nais-ühenduste esindajate algatusel tehti pöördumine eesti kultuuriministrile, kus kutsutakse avalikkust igal võimalikul moel kaasa aitama Peterburi Jaani kiriku renoveerimisele.

Einike Soovõli, Boris Gorbunov

Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiiv DIGAR (S)

KULTUURIKALENDER 2004

02.veebruar 2004	Tartu Rahu 84.aastapäev	
09.-15.veebruar 2004	Miina Härma Päevad.	Tartu
12.veebruar 2004	Johan Laidoner 120	
23.veebruar 2004	Konstantin Päts 130	
24.veebruar 2004	Eesti Vabariigi 86.aastapäev	
	15.aastat sini-must-valge lipu taasheiskamisest	
Pika Hermanni torni.		
16.-20.märts 2004	Kooliteatrite festival"KULDKALAKE".	Narva
20.märts 2004	Põlva Folkfest 2004	
25.märts 2004	55.aastat märtsiküüditamisest	
27.märts 2004	Rahvusvaheline Teatripäev.	Viljandi
02.aprill 2004	Martin Lipp 150.	
15.-20.aprill 2004	Eesti Muusika Päevad.	Tallinn
17.-25.aprill 2004	Jazzkaar 2004.	Tallinn
23.aprill 2004	85.aastat Eesti Asutava Kogu kokkukutsumisest	
aprill-mai 2004	Euroopa Liidu ja NATO liitumisega seotud täht päevaüritused	
09.mai 2004	Emadepäev	
15.mai 2004	Tallinna päev (Raekoda 600) juubelinäituse avamine	
24.-29.mai.2004	Orelimuusika Päevad.	Tartu
26.-30.mai 2004	V Rahvusvaheline Koorifestival.	Pärnu
mai-juuni 2004	Festival "Tubin ja tema aeg"	Tallinn, Pärnu.
mai-juuni 2004	J.Mravinski nim. muusikafestival.	Narva
04.juuni 2004	Eesti Lipu 120.aastapäeva tähistamise üritused Otepää, Tartu, Tallinn jne.-Lipu Aasta Komisjon, EÜS.	
04.-06.juuni 2004	Tallinna Vanalinna päevad	
12.-13.juuni 2004	Vana Narva Päevad "Eestimaa algab Narvast"	Narva
12.-13.juuni 2004	Eesti V Kantritantsu Festival.	Pärnu
14.juuni 2004	Küüditatute mälestuspäev.	
16.-19.juuni 2004	Teatrifestival"Baltoscandal 2004"	Rakvere
18.-24.juuni 2004	Folkloorifestival "BALTICA 2004"	Tallinn, Pärnu, Põlva, jne.
19.-20.juuni 2004	Haapsalu 725.aastapäeva ürituste avamine	
22.juuni 2004	Võnnu lahingu 85.aastapäeva üritused Cesis	
22.juuni 2004	Kindral J. Laidoneri mälestussamba avamine.	Viljandi
23.juuni 2004	Võidupüha paraad ja tulede süütamise tseremoonia.	Rakvere
24.juuni 2004	Jaanipäev	
27.-29.juuni 2004	ESTO 2004.	Riia

01.juuli 2004	Välis-Eesti V kongress.	Tallinn
02.-04.juuni 2004	Suvefestival "Saaremaa Valss".	Kuressaare
02.-04.juuli 2004	Üldlaulu- ja tantsupidu.	Tallinn
	G. Ernesaksa mälestusmärgi avamine.	
	Eesti Meestelaulu Selts.	
04.-11.juuli 2004	Rahvusvaheline filmifestival.	Pärnu
06.-11.juuli 2004	Keskaja päevad.	Tallinn
07.-11.juuli 2004	Õllesummer.	Tallinn
07.-11.juuli 2004	Vanamuusikafestival.	Haapsalu
09.-11juuli 2004	Hiiumaa Kammermuusika Päevad.	
11.-16.juuli 2004	Vanamuusika Festival.	Viljandi
15.-18.juuli 2004	X Folkloorifestival.	Võru
17.juuli 2004	Meremuusika Festival.	Haapsalu
21.-25.juuli 2004	XI Keelpillimuusika Festival.	Haapsalu
28.-31.juuli 2004	Kuressaare Ooperipäevad 2004.	
29.juuli-01.august 2004	Valge Daami Päevad.	Haapsalu
30.juuli-08.august 2004	Tallinna XVIII Rahvusvaheline Orelifestival.	
31.juuli-08.august 2004	XII Rapla Kirikumuusika Festival.	
15.-19.august 2004	Soome-Ugri Rahvaste IV maailmakongress,	Tallinn
20.august 2004	Eesti taasiseseisvumisepäeva üritused.	
23.august 2004	15.aastat Balti ketist.	
26.-29.august 2004	Rahvusvaheline Tänavateatrite Festival.	Tallinn
31.august 2004	10.aastat okupatsioonivägede lahkumisest	
10.september-31.oktoober 2004	XIII Graafikatrienaal.	Tallinn
24.-26.september 2004	Matsalu II Rahvusvaheline Loodusfilmi Festival.	Lihula
11.-17.oktoober 2004	Hõimupäevad 2004.	Tartu
29.-31.oktoober 2004	VIII Harrastusteatrite Festival.	Põlva
01.-06.november 2004	IV Raimond Valgre Kultuurinädal.	Tartu
10.november 2004	Mardipäev	
11.november 2004	EV Valitsusasutuste aastapäev.	
14.november 2004	Isadepäev	
16.november 2004	Eesti taassünnipäev.	
25.november 2004	Kadripäev	
27.11-05 detsember 2004	VIII Pimedate Ööde Filmifestival.Tallinn,Tartu.	
01.detsember 2004	85.aastat eestikeelse ülikooli avamisest Tartus.	
01.detsember 2004	80.a. enamlaste riigipöördekatsest Tallinnas.	
01.-15.detsember 2004	Jõulujazz 2004.Eesti linnad	
27.-31.detsember 2004	III Rahvusvaheline Teatrifestival "Talveöö unenägu".	Tallinn

Koostas: J.Trei

Kiriklikud Teated

Jumalateenistused toimuvad

06.märts	17.aprill
20.märts	08.mai
03.aprill	22.mai

Jumalateenistused toimuvad laupäeviti kaks korda kuus, algusega kell 14.00 aadressil Dekabristide 54 Jaani kirik.

Jaani kiriku telefon 110 84 47

Peterburi Eesti Kultuuriselts teatab sügava kurbusega oma aktiivsete liikmete
EDUARD MIILENI
EMMA LEPPIKU
surmast ja avaldavad siirast kaastunnet lahkunute omastele.

Õnnitleme juubilare

26.02 Liisa Langinen
09.03 Pavel Monosov
27.03 Lidia Rebane
14.05 Jaan Maldre

Peterburi Teataja, Peterburi Eesti Kultuuriselts, EELK Peterburi Jaani Kogudus

Toimetus: Jüri Trei, Külli Sulg, Veronika Mahtina. Aadress: 190121 Peterburi, Dekabristide tn. 54A, Peterburi Jaani kogudus, tel. 110 84 47. Tiraaž 700 eks. Trükikoda: Inkeri kustannustalo Oy, Peterburi, 5 Karpovka (direktor Antti Sõrov, disain A. Saijumäki, A. T.-Ulmental)

Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiiv DIGAR (S)